

Den 1. juni 2005

Beretning nr. 8 2004 om Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet

I forlængelse af Rigsrevisionens beretning af den 12. januar 2005 om dansk implementering af bestemmelserne i Helsinki konventionen om forurening af havmiljøet har Miljøministeriet modtaget statsrevisorbemærkningen af den 19. januar 2005.

Det glæder mig at statsrevisorernes undersøgelse viser, at den danske implementering af Helsinki konventionens bestemmelser om beskyttelse af havmiljøet fra skibes forurening er indarbejdet i danske love og regler, samt at det internationale samarbejde om orientering om forureningsforhold fungerer.

Statsrevisorerne konstaterer imidlertid, at der er behov for yderligere initiativer vedrørende myndighedernes tilsyn, beredskab og kapacitet. Desuden understreger de, at implementeringen af internationale aftaler også skal omfatte den praktiske gennemførelse.

Til brug for statsrevisorernes endelige stillingtagen i forbindelse med afgivelsen til Folketinget af den endelige betænkning over statsregnskabet følger hermed min redegørelse.

Afbrænding af affald på havet

Rigsrevisionen noterer sig, at Miljøstyrelsen ikke har iværksat initiativer til at påse, om forbuddet mod afbrænding på havet bliver efterlevet.

Forbuddet mod at foretage afbrænding af affald på havet har været gældende siden 1993. En aktiv kontrol med forbuddets overholdelse vil kræve, at der foretages fysisk inspektion af skibe på havet. Det har ikke hidtil været praksis at gennemføre en sådan opsøgende kontrol på havet.

Baggrunden herfor er, at det har været Miljøstyrelsens vurdering, at eventuelle overtrædelser af forbuddet vil være begrænsede og udgøre et mindre miljømæssigt problem, samt at et opsøgende tilsyn vil kræve betydelige ressourcer, som ikke vil stå i rimeligt forhold til chancerne for at afsløre eventuelle overtrædelser. Såfremt der senere skulle vise sig baggrund for en ændret vurdering, vil spørgsmålet om tilsynet blive taget op til fornyet overvejelse.

Rigsrevisionen har desuden påpeget, at Danmark ikke har implementeret Regulation 7 i Helsinki-konventionens Annex IV om forbud mod afbrænding af skibsgeneret affald på søterritoriet.

Baggrunden herfor er, at der er modstrid mellem selve Helsinki-konventionen, hvor denne form for afbrænding er undtaget fra definitionen af afbrænding, og konventionens Annex IV, hvor afbrænding er defineret som inkluderende afbrænding om bord af skibenes eget affald.

Jeg kan oplyse, at jeg som opfølgning på rigsrevisionens bemærkninger snarest vil udsende en ny bekendtgørelse, der forbyder afbrænding af skibsgeneret affald på søterritoriet.

Desuden har Miljøstyrelsen henvendt sig til sekretariatet for Helsinki konventionen om denne inkonsistens mellem konventionens bestemmelser, og sekretariatet har herefter skrevet til landene om sagen. Det er efterfølgende aftalt, at landene skal udarbejde et fælles fortolkningsbidrag om denne problemstillingen.

Skibenes anmeldelse af affald og kontrol med havnenes modtagefaciliteter for skibsassald

Rigsrevisionen har konstateret, at reglerne om at skibe inden anløb skal anmelde affald til aflevering i havnene ikke efterleves, jfr. konventionen og de danske regler, samt at Miljøstyrelsen ikke foretager aktivt tilsyn med, om der er opstillet passende modtagefaciliteter for skibsassald i

havnene.

Siden starten af 80'erne har der været krav om, at havnene skal have faciliteter til modtagelse af skibsassald. Siden 2002 har havnene endvidere skullet udarbejde en affaldsplan, som bl.a. redegør for havnens modtagefaciliteter, og denne plan skal godkendes af Miljøstyrelsen. Styrelsen har således via affaldsplanerne overblik over, at der er modtagefaciliteter til rådighed i havnene. Hvis det konkret viser sig, at en havn ikke har tilstrækkelig kapacitet til at modtage affald fra et skib, kan skibet klage til den ansvarlige for havnen, som har pligt til at sende kopi af klagen til Miljøstyrelsen, der herefter kan udstede påbud om, at havnen skal udbygge faciliteterne.

Siden starten af 80'erne har praksis været, at styrelsen reagerer på klager/henvendelser men ikke herudover fører et opsøgende tilsyn med, om der er opstillet passende modtagefaciliteter i havnen. Styrelsen har i perioden 2000-2003 ikke modtaget klager fra skibe over, at havnene ikke har tilstrækkelige faciliteter til at modtage skibenes affald.

Som det fremgår af rigsrevisionens beretning konstaterede Søfartsstyrelsen gennem sit tilsyn i 2003, at stort set ingen af de synede lastskibe foretog anmeldelse om aflevering af affald, da hverken besætninger eller rederier for de synede udenlandske skibe kendte til reglerne. Som det også fremgår af beretningen førte dette til, at Miljøstyrelsen iværksatte en informationskampagne og at Søfartsstyrelsen fulgte op ved fra 2004 at indskærpe anmeldeligten i skriftligt materiale, der udleveres til skibene i forbindelse med styrelsens almindelige havnestatskontrol. Miljøstyrelsen har endvidere forskellige initiativer i støbeskeen, der har til formål yderligere at forbedre skibenes overholdelse af især reglerne om anmeldelse af affald.

Miljøstyrelsen bad således ultimo sidste år en konsulent om forslag til et nyt kontrol-koncept. Konsulentens forslag er netop modtaget, og det vil blive overvejet om dette kan kombineres med Søfartsstyrelsens almindelige havnestatskontrol.

Desuden deltager Miljøstyrelsen i en arbejdsgruppe under Farvandsvæsenet, der har til formål at udvikle en ny elektronisk portal for skibe og havne - det såkaldte "Port-net". Når portalen er færdigudviklet vil al kommunikation mellem skibe og havn foregå elektronisk, og der etableres hermed grundlag for en mere rationel og effektiv håndhævelse af reglerne om skibenes anmeldelse af affald.

Rigsrevisionen har desuden bemærket, at Miljøstyrelsen ikke får oplysning om de typer og mængder af affald, der faktisk modtages og håndteres i danske havne. Jeg skal i den forbindelse oplyse, at havnene ifølge reglerne på området ikke skal indberette disse oplysninger til styrelsen. Derimod skal havnene indsende kopi til Miljøstyrelsen af skibenes anmeldelser om affald til aflevering. Styrelsen vil i 2. halvår 2005 foretage en stikprøvevis kontrol af disse anmeldelser, hvor styrelsen vil kontakte de berørte havne og anmode dem om at kontrollere, at de har modtaget de mængder skibsbaseret affald, som skibene har angivet på de indsendte anmeldelser.

Nødområder

Rigsrevisionen har påpeget at Miljøstyrelsen har udpeget nødpladserne, men at de beredskabsmæssige forhold endnu ikke er afklaret.

Til opfølgning på bl.a. Rigsrevisionens bemærkninger blev der i december 2004 etableret et udvalg, som har til formål at udarbejde et paradigma for indholdet af de lokale beredskabsplaner. Udkastet vil i løbet af sommeren 2005 blive udsendt i høring hos samtlige de lokale myndigheder,

som har fået udpeget et nødområde, hvorefter færdiggørelsen af de konkrete lokale beredskabsplaner påbegyndes. Dette arbejde forventes færdiggjort i løbet af første halvdel af 2006.

Selvom der således ikke på nuværende tidspunkt er udarbejdet planer for hvert enkelt konkrete nødområde, så er det Miljøstyrelsens opfattelse, at nødområderne fungerer efter hensigten. Forsvaret har allerede anvendt adskillige af områderne i Storebælt i flere konkrete situationer.

Med venlig hilsen
Connie Hedegaard

Cc: Rigsrevisoren